

Inhoudsopgave

Voorwoord	6
Over de auteur	8
Richtsnoer	10
Inleiding / Bewust en islamitisch	12
Hoezo bewust islamitisch opvoeden	12
Naar een positieve relatie met de ouder	19
Wie is wie	21
Deel 1 / Liefde	26
Hoezo liefde (naast het kind staan)	27
Hoofdstuk 1. Zorg	32
Hoofdstuk 2. Vriendschap	45
Hoofdstuk 3. Waardering	63
Deel 2 / Acceptatie	78
Hoezo acceptatie (achter het kind staan)	79
Hoofdstuk 4. Emoties	83
Hoofdstuk 5. Verschillen	100
Hoofdstuk 6. Fouten	116
Deel 3 / Leiderschap	130
Hoezo leiderschap (voor het kind staan)	131
Hoofdstuk 7. Vertrouwen	136
Hoofdstuk 8. Voorbeeld	154
Hoofdstuk 9. Begrenzing	167
Conclusie	183
Dankwoord	184
Nawoord	185
Literatuurlijst	187

VOORWOORD

Intenties

Ibn 'Oemar heeft overgeleverd: De Boodschapper van Allaah ﷺ zei: “Waarlijk, Allaah heeft mensen aan wie Hij gunsten heeft toegewezen om (daarmee) Zijn dienaren van nut te zijn. Hij beschermt hun gunsten zolang zij die aan anderen aanbieden. (Maar) als zij weigeren om die (aan anderen) aan te bieden, neemt Hij de gunsten weg en leidt Hij ze naar andere (mensen).”¹

In de Naam van Allaah, De Meest Barmhartige, De Genadevolle.

Alle lofprijzingen en dank zij aan Allaah, de Heer der werelden, en vrede en zegeningen zij met de Boodschapper van Allaah, het zegel der Profeetschap, Moehammad Ibn 'Abdillaah ﷺ.

Lange tijd heb ik getwijfeld of ik aan dit werk zou beginnen en zelfs tijdens het schrijven heb ik nog steeds enorm veel getwijfeld of ik ermee zou verdergaan. Ik bleef mezelf steeds opnieuw de vraag stellen of ik wel de juiste persoon ben om dit boek te schrijven, want zo vaak staken mijn onzekerheden de kop op. Maar bovenstaande overlevering herinnerde mij eraan dat ik niet opgeven mocht. Dat ik de kennis en inzichten na jarenlange studies ooit moest doorgeven. Dat ik mijn liefde voor schrijven niet als vanzelfsprekend mocht nemen. Dat Allaah bepaalde zaken in mij heeft geplaatst zodat ik daarmee anderen van nut kan zijn. En dat is waarom mijn onzekerheden geen reden waren om te stoppen.

Gedurende heel het schrijfproces heb ik mezelf steeds opnieuw moeten herinneren aan mijn intenties, aan de redenen waarom ik dit boek wilde schrijven. Alleen zo kon ik mezelf motiveren om

INTENTIES

hiermee voort te gaan. Daarom begin ik dit boek met het verwoorden van deze intenties in de hoop dat het resultaat van deze schrijfsels op deze intenties gebaseerd zal zijn. ² De Boodschapper van Allaah ﷺ heeft gezegd dat de meest geliefde mensen bij Allaah degenen zijn die het meest van nut zijn voor de mensen. ³ Hij ﷺ heeft ook gezegd dat een van de beste zaken die de mens kan achterlaten na zijn dood, nuttige kennis is waarnaar men kan handelen. ⁴ Beide zaken hoop ik bi idhnillaah (met de toestemming van Allaah) met dit boekwerk te bereiken, zodat ik zowel tijdens mijn leven als na mijn dood de tevredenheid en liefde van Allaah mag verkrijgen. Ik vraag Allaah dan ook om zuiverheid en goedheid te plaatsen in deze werken, zowel in de bedoeling als in de uitvoering ervan.

Maar, beste lezer, natuurlijk hoop ik evenzeer dat dit boek ook jou van nut zal mogen zijn, zowel in deze wereld als in het hiernamaals, zodat we hier samen de vruchten van mogen plukken. Het kan zijn dat ook jij aan een taak bent begonnen die erg uitdagend voor jou is. Misschien is die taak wel ouderschap. En misschien voel je jou wel zo bezwaard en onzeker door deze taak, dat je niet meer zo goed weet hoe vooruit te gaan. In dat geval adviseer ik jou om hetzelfde te doen als ik heb gedaan en stil te staan bij jouw intenties. Vaak vinden we kracht en doorzettingsvermogen om op een moeizaam pad vooruit te gaan wanneer we onszelf herinneren aan de redenen waarvoor wij oorspronkelijk aan dit pad begonnen zijn. Deze redenen, oftewel intenties, motiveren ons om niet op te geven.

En ten slotte dank ik Allaah nogmaals voor het schrijven van dit boek. Want al het goede dat dit boek bevat, is een voorziening die van Hem afkomstig is. Ik ben slechts de ontvanger en Allaah is de Schenker. Ik heb enorm vaak vastgezeten tijdens het schrijven van dit boek. Op sommige dagen kwam er zelfs geen letter bij. Maar hoe frustrerend die dagen ook mochten zijn, tegelijkertijd waren ze elke keer opnieuw een herinnering aan mijn afhankelijkheid van Allaah. Zonder Hem zou ik zelfs niet in staat zijn geweest om één letter geschreven te hebben. Dit boek is enkel en alleen dankzij Hem tot stand gekomen. Dus alle lof komt toe aan Allaah en al het goede dat er zich in dit boek bevindt, wordt toegeschreven aan Zijn Gunst.

OVER DE AUTEUR

Waarom saabiqoo

“Wedijvert (saabiqoo) naar vergeving van jullie Heer en een Tuin (paradijs) waarvan de breedte is als de breedte van de hemel en de aarde, die voorbereid is voor degenen die in Allaah en Zijn Boodschapper geloven. Dat is de gunst van Allaah die Hij schenkt aan wie Hij wil. En Allaah is de Bezitter van de Geweldige Gunst.”⁵

“En de eersten (saabiqoon) zullen de eersten zijn. Dat zijn degenen die nabij zijn gebracht (al moeqarraboen).”⁶ Ik herinner mij nog heel erg goed hoe ik als jong meisje deze verzen voor de allereerste keer las. Tot de dag van vandaag denk ik nog steeds dat er geen andere verzen zijn in de Qoeraan die zoveel impact op mij hebben (gehad) als deze verzen in soera Al Waaqi’ah. In dit hoofdstuk beschrijft Allaah aan ons dat wij op de Dag der Opstanding in drie groepen zullen worden onderverdeeld: de groep van de mensen van de rechterzijde, de groep van de mensen van de linkerzijde en de groep van de saabiqoon (de eersten) en zij zullen degenen zijn die dichtbij Allaah worden gebracht. Toen ik deze verzen voor de eerste keer las, wist ik meteen tot welke groep ik wilde behoren.

Ken je dat, wanneer iemand al van jonge leeftijd weet wat die later wil worden? Zo een gepassioneerd kind dat altijd al gezegd heeft dat zijn grote droom is om dit of dat te worden. Wanneer mensen echt willen dat die droom op een dag werkelijkheid wordt, kan het zijn dat zij zichzelf gaan identificeren met die droom. Hun ambitie wordt dan wie zij (proberen te) zijn. Dus ook in mijn verlangen om tot de saabiqoon te behoren, ben ik lang geleden beginnen schrijven onder het pseudoniem saabiqoo. Deze naam zet mij immers aan tot schrijven en het herinnert mij aan de reden dat ik schrijf.

Als de Dag der Opstanding aanbreekt, met al haar verschrikkelikheden, dan zouden wij niets liever willen dan dat wij ons op die Dag naar het goede kunnen haasten. Wij zouden niets liever willen dan dat wij de siraat⁷ snel kunnen oversteken en als één van de eersten door de poorten van het paradijs mogen binnengaan. Maar als dat is wat wij willen voor het hiernamaals, dan moeten wij ons hier al haasten naar het goede. Dan moeten wij hier al behoren tot degenen die zich naar goede daden haasten (as saabiqoon). Want de saabiqoon, zoals Allaah zegt, zullen de saabiqoon zijn. Ik schrijf dit boek dan ook zeer bewust onder dit pseudoniem, omdat ik heel erg hoop dat dit boek mag bijdragen aan deze grote droom van mij.

Maar wie ben ik nog, buiten deze dromer? Buiten deze dromer ben ik een klinisch orthopedagoog die zich heel graag verdiept in alles wat met opvoeding en groei te maken heeft. Het is om deze reden dat ik, dankzij Allaah, heel wat verschillende studies heb genoten en afgerond waar ik meer over deze onderwerpen heb kunnen leren, waaronder (de studies) pedagogische wetenschappen, gezinswetenschappen alsook gedragswetenschappen. Maar ook ben ik al van jonge leeftijd gepassioneerd door alle (islamitische) kennis die mij dichter kan brengen bij Allaah. Meer dan 10 jaar geleden besefte ik dat deze twee interessegebieden van mij eigenlijk zeer harmonieus samengaan en in al deze jaren ben ik dan ook heel leergierig op zoek gegaan naar het opvoedkundige aspect van de islam. Na de vele boeken die ik had gelezen en de vele lessen die ik had genoten, voelde ik dat ik deze kennis niet voor mezelf mocht houden.

Vandaar heb ik ervoor gekozen om dit boek te schrijven en ik kies ervoor om dat te doen onder de naam: saabiqoo. Ik begrijp dat niet iedereen het fijn vindt als de echte naam van een auteur niet vermeld staat in een boek, maar zelf geloof ik helemaal niet dat mijn naam iets aan dit boek zou toevoegen. Want alles wat de lezer over mij moet weten, heb ik hier reeds in vermeld. Bovendien schenk ik aan jou, de lezer, de woorden en inzichten in dit boek en aan mezelf, de auteur, schenk ik mijn anonimiteit bij het delen van dit boek. En zoals één van onze voorgangers, Al Foedayl Ibn 'Iyaad, heel mooi adviseerde: "Als je onbekend kan blijven, doe dat dan." ⁸

RICHTSNOER

Traag lezen

Anas Ibn Maalik heeft overgeleverd: De Boodschapper van Allaah ﷺ zou (vaak) zeggen: “Oh Allaah! Schenk mij nut in dat wat U mij onderwezen heeft en onderwijs mij nuttige kennis en voorzie mij van kennis die mij van nut zal zijn.”⁹

Dit boek is heel erg traag geschreven en eerlijk gezegd hoop ik, beste lezer, dat jij dit boek ook traag zult lezen. Ik hoop dit omdat ik niet zou willen dat dit boek in één ruk wordt uitgelezen om het daarna terug in een boekenkast te plaatsen. Ik wil namelijk niet dat dit boek een vaste plek krijgt in jouw boekenkast, liever wil ik dat dit boek een vaste plek krijgt in jouw leven. En precies daarom raad ik jou aan om dit boek heel traag te lezen, woord voor woord.

Heel graag wil ik dat de kennis in dit boek nuttig zal zijn voor jou. Daarom adviseer ik om dit boek eerder op te vatten als een werkboek dan een leesboek. Ik nodig jou uit om gebruik te maken van een schriftje waarin je jouw reflecties en werkpunten opschrijft. Natuurlijk kan je ook in het boek zelf noteren als je dat liever hebt, maar zorg er in ieder geval voor dat je met de kennis aan de slag gaat. Doe het traag. Want wie te veel in één keer wilt veranderen, raakt dikwijls overweldigd en uiteindelijk ontmoedigd.

Het hoeft zelfs niet zo te zijn dat de hoeveelheid informatie jou zal overweldigen. Ook jouw eigen emoties kunnen jou overweldigen als je dit boek te snel leest. De kans is immers groot dat je zult ervaren dat dit boek enorm confronterend is. Want ook al ken ik jou niet, in dit boek zal je toch jezelf tegenkomen. Dit boek kan herinneringen oproepen die je liever vergeten was. Het kan gevoelens en gedachten losmaken die je helemaal niet hebben wil. En het kan jou

TRAAG LEZEN

een spiegel voorhouden op plekken waarnaar je liever niet kijken wil. Maar hoe zwaar het ook mag zijn om dit boek te lezen, ik weet dat deze zware tocht nodig is om tot bewust ouderschap te komen.

De pijn die je zult ervaren, is namelijk de pijn van bewustwording. Ik begrijp dat het soms kan lijken alsof mijn vragen pijnlijk zijn, maar in werkelijkheid zijn het jouw antwoorden op mijn vragen die pijnlijk zijn. En die antwoorden, die komen niet van mij. Die antwoorden lagen al in jou (verscholen) en dit boekt maakt jou daar gewoon nog meer van bewust. Op de korte termijn kan dit bewustzijn jou inderdaad pijn doen, maar als je er daadwerkelijk mee aan de slag gaat, kan het jou op de lange termijn van heel veel nut zijn.

Doe dit echter traag, volgens jouw eigen tempo. Want wie te snel in het volle licht komt te staan, geraakt erdoor verblind. Durf gerust ook onder jouw deken te schuilen wanneer het licht veel te fel is. Ik vind het helemaal niet erg als je af en toe het boek wilt wegleggen, omdat het gewoonweg te veel in jou losmaakt. Ik raad je zelfs aan om jezelf die tijd te geven. Maar weet gewoon dat de pijn niet in dit boek schuilt, maar in jezelf. Probeer dus wel op jouw tempo met die pijn tewerk te gaan. Want al begraaf je pijn nog zo diep, het gaat pas weg als je het hebt geheeld. En om te helen, moet je eerst voelen.

Dus voordat je begint aan dit confronterende maar ook leerrijke boek, geef ik een richtsnoer mee die jou hopelijk van nut zal zijn.

Lees dit boek in een tempo, zo traag als het geschreven is. Ga niet snel vooruit met lezen, maar stop bij elke nieuwe titel die er is.

.

Neem eerst de tijd om stil te staan en over de tekst te reflecteren. Duid aan wat voor jou belangrijk is en wat je graag wil praktiseren.

.

Neem dan de tijd voor de reflectievragen. Indien nodig ga je erover met anderen in gesprek (zoals met jouw partner, vriendin, enz.).

.

Maar beantwoord de vragen zeker in alle eerlijkheid voor jezelf, want: zo krijg je deze kennis in jouw leven echt een plek.

INLEIDING

Bewust en islamitisch

Ma'fil Ibn Yasaar Al Moezni heeft overgeleverd: Ik hoorde de Boodschapper van Allaah ﷺ zeggen: *"Er is geen dienaar aan wie Allaah de zorg over mensen heeft toevertrouwd en hij sterft terwijl hij zijn kudde (de mensen die onder zijn hoede vallen) heeft verwaarloosd, of Allaah zal hem (daardoor) het paradijs verbieden."*¹⁰

Hoező bewust islamitisch opvoeden?

Als we zouden kijken naar de wensen die mensen over het algemeen koesteren, dan is het hebben van een kinderwens iets dat heel wat mensen gemeenschappelijk hebben. Nochtans gaat het realiseren van deze wens dikwijls gepaard met heel wat pijnen en moeilijkheden.¹¹ Soms vinden deze zelfs nog voor de zwangerschap plaats¹², maar meestal gaan de ongemakken tijdens de zwangerschap van start. Het is een start van een nieuw leven maar daarom geen gemakkelijke start. Het dragen en baren van een kind gebeurt met flink wat pijn en moeite. Het is bijna alsof Allaah met deze pijn en moeite duidelijk maakt aan ons dat het ontvangen van een kind een gewichtige zaak is. Dat het een zaak is die reeds vanaf het prille begin vraagt om zware opofferingen. Het ontvangen van een kind is uiteraard een bijzonder en niet vanzelfsprekend geschenk. Het is één van de mooiste geschenken die de mens kan ontvangen. Maar tegelijkertijd is dit geschenk ook een enorme verantwoordelijkheid en amaanah (iets dat aan de mens is toevertrouwd door Allaah).

Bovenstaande overlevering wijst ons erop hoe serieus we deze verantwoordelijkheid horen te nemen. Er bestaan zelfs diverse ahadieth¹³ en verzen in de Qoeraan die hameren op de ernst van

deze taak: ouderschap. Als klinisch orthopedagoog kan ik alleen maar beamen dat ouderschap inderdaad een zeer ernstige taak is. De ouders die we voor onze kinderen zijn en de opvoeding die we (vaak onbewust) aan hen geven, vormt hen immers op alle vlakken. Want de mensen zoals die vandaag bestaan, zijn grotendeels zo geworden door de opvoeding die zij als kind gekregen hebben. Tijdens mijn studies werd dit mij steeds meer en meer duidelijk en toen realiseerde ik mij dat niet iedereen zich hiervan bewust is.

Niet iedereen heeft zich kunnen verdiepen in de pedagogische wetenschappen en daardoor weet niet iedereen wat de (schadelijke) gevolgen kunnen zijn van de opvoeding waarvoor zij kiezen. Toch horen wij als ouders hier enige basiskennis over te hebben. Hoe kunnen we immers garanderen dat we de kinderen die aan ons zijn toevertrouwd niet hebben verwaarloosd, als we niet weten wat het betekent om hen niet te verwaarlozen? Om deze verantwoordelijkheid van ouderschap te kunnen dragen, moeten we ons dus eerst bewust zijn van wat een goede opvoeding dan kan betekenen. Dat jij dit boek tot jou hebt genomen om het te lezen, bewijst alvast dat jij dit bewustzijn bij jezelf wil vergroten. Het bewijst dat jij jouw best wil doen om een goede ouder te zijn en jouw kinderen mogen zich verheugen met een ouder die zijn best wil doen voor hen.

Dit boek is uiteraard niet bedoeld om van jou de perfecte ouder te maken, want dat hoeven we niet te zijn. Dit boek is wel bedoeld om jou te helpen bij alle goede en mooie bedoelingen die je reeds hebt. Want het feit dat jij dit boek leest, betekent dat jij jouw best aan het doen bent en daarin wil ik jou graag ondersteunen. Wees dus mild voor jezelf wanneer je tot de ontdekking komt dat je zaken anders had kunnen aanpakken of wanneer het jou op momenten niet lukt om de ouder te zijn die je graag zou willen zijn. Ouderschap is een ernstige taak maar het is ook een zeer moeilijke taak. Het is dus niet meer dan normaal dat je deze taak als moeilijk ervaart. Dat het op sommige dagen moeizaam verloopt, betekent absoluut niet dat er dan iets mis is met jou. Het betekent alleen maar dat je begonnen bent aan een taak die niet gemakkelijk is en ik vraag Allaah om deze taak voor jou te vergemakkelijken en jou ervoor te belonen.